
Raadscommissie Bestuur en Middelen

Portefeuillehouder: Kees Visser

Van team: Team Financiën

Adviseur: Patricia van Leerdam

E-mail: p.van.leerdam@denhelder.nl

Classificatie: **Openbaar**

Kenmerk: **2022-022378**

Begrotingswijziging: **Nee**

Onderwerp: Voorstel tot het vaststellen van de Kadernota 2023-2026

Publiekssamenvatting:

Voor u ligt de Kadernota 2023-2026 van de gemeente Den Helder. Dit is een beleidsarme kadernota wegens de overgangsfase naar een nieuwe coalitie en college. Alleen de trends en ontwikkelingen die zich in onze omgeving voordoen zijn opgenomen en financieel zijn de autonome ontwikkelingen vermeld. Na de totstandkoming van een nieuwe coalitie met een programma kunnen deze vertaald worden in de begroting 2023-2026. De kadernota heeft dus vooral het karakter van een weergave van de actuele stand van zaken.

Dit jaar wordt gelijktijdig met de behandeling van de Kadernota in de raad ook de Eerste tussenrapportage over 2022 ter besluitvorming voorgelegd. In vorige jaren was dit meestal op een later moment. Het voordeel van gelijktijdige aanbieden van beide documenten is dat de structurele financiële effecten van autonome ontwikkelingen uit de eerste tussenrapportage in 2022 meegenomen kunnen worden in de Kadernota.

Geadviseerd besluit

1. De Kadernota 2023-2026 vast te stellen en als uitgangspunt te nemen voor de voorbereiding van Programmabegroting 2023-2026.

Raadsvoorstel:

Aanleiding en context

De Kadernota 2023-2026 is een beleidsarme kadernota wegens de overgangsfase naar een nieuw college. Alleen de trends en ontwikkelingen die zich in onze gemeente en omgeving voordoen zijn opgenomen en financieel zijn de autonome ontwikkelingen vermeld. Na de totstandkoming van een nieuwe coalitie met een programma kunnen deze vertaald worden in de begroting 2023-2026. De kadernota heeft dus vooral het karakter van een weergave van de actuele stand van zaken.

De kadernota verschijnt in een tijd van veel onzekerheden. Een aantal voor ons belangrijke onzekerheden zijn:

- De oorlog in Oekraïne geeft veel onzekerheid over de effecten daarvan op de economie in Europa. En niet alleen op de economie maar ook op de uitgaven voor defensie. Wat betekent dat voor de ontwikkeling van de haven en de werkgelegenheid van onze gemeente?
- Vooral de gestegen kosten en energie voor inwoners, bedrijven en maatschappelijke instellingen hebben impact;
- Er is sprake van een extreem hoge inflatie. Hoe lang zal deze aanhouden en welk effect heeft die op de uitgaven aan investeringen, onderhoud van de fysieke omgeving, salarissen en de vergoeding ervan door het Rijk?
- Daarnaast is de arbeidsmarkt overspannen. Wat betekent dit voor de mogelijkheden om mensen met een uitkering weer aan het werk te helpen? En wat betekent het aan de andere kant om ervaren medewerkers binnen de gemeente te kunnen aannemen en te behouden?
- Het Rijk heeft te maken met een flinke toename van uitgaven. Welk effect zal dat hebben op de uitkering gemeentefonds? En daarnaast: wat zal het definitieve effect zijn van de herziening van het gemeentefonds, die eind 2021 op € 34 euro per inwoner nadelig werd berekend? En hoe moeten we rekening houden met de kortingen die het Rijk vanaf 2026 heeft ingeboekt en die moeten worden gecompenseerd met meer eigen middelen voor gemeenten, waarvoor de discussie nog moet worden gestart?
- De klimaatverandering en noodzaak van terugdringing van CO2 lijkt naar de achtergrond te verdwijnen in het nieuws, maar mede door de recente uitspraak van een rechter over de stikstofproblematiek staan natuur, milieu en klimaat weer hoog op de agenda van gemeenten. Daarbij lijken woningbouw, (landbouw)bedrijven, duurzame energie en meer mogelijkheden voor natuurontwikkeling met elkaar te concurreren op het gebied van de beschikbare ruimte. Dit zal de komende jaren veel investeringen vergen en creativiteit om tot bevredigende oplossingen te komen;
- En dan, niet te vergeten, kan een nieuwe corona epidemie roet in het eten gooien bij allerlei plannen.

Bij het opmaken van de begroting is in ieder geval bekend wat het Rijk met zijn uitkering gemeentefonds gaat doen. Veel van de andere onzekerheden zullen de komende bestuursperiode een grotere of kleinere rol gaan spelen.

Doelen en resultaten

In een reguliere Kadernota worden ook de doelen, de indicatoren en wat we gaan doen om die doelen te bereiken (de activiteiten), opgenomen. Dit laatste hangt samen met de uitvoering van het beleid in de verschillende programma's.

In een beleidsarme Kadernota past dat minder en daarom worden mogelijke aanpassingen op deze onderdelen doorgeschoven naar de Programmabegroting 2023.

Kaders en omstandigheden

In de Kadernota treft u na de inleiding, een schets van het proces en het van uw raad gevraagde besluit, het hoofdstuk Ontwikkelingen per programma aan. In een reguliere Kadernota worden daar ook de doelen, de indicatoren en wat we gaan doen om die doelen te bereiken (de activiteiten), opgenomen. Dit laatste hangt samen met het beleid dat de gemeente binnen de programma's voert. In een beleidsarme Kadernota past dat minder en daarom worden mogelijke aanpassingen op deze onderdelen doorgeschoven naar de Programmabegroting 2023.

Financiële uitgangspunten die van belang zijn en eerder door de raad zijn vastgesteld, zijn de volgende:

- Structurele lasten worden structureel gedekt;

- Weerstandratio van minimaal 1,0
- Ruimte voor nieuw beleid (ruimtevragers). Dit onderdeel wordt meegenomen naar de Begroting 2023-2026.
- Deze kadernota is niet sluitend gemaakt voor alle vier de jaren, omdat deze beleidsarm is opgesteld. De verwachting op basis van de maartbrief is overigens dat de meicirculaire een positief effect zal hebben op het saldo over de vier jaren.

Argumenten en alternatieven

Om de doelstellingen uit het nieuwe coalitieprogramma te realiseren wordt nieuw beleid (ruimtevragers) opgenomen in de Programmabegroting 2023-2026.

Bestuurlijke vernieuwing

Het proces van het samenstellen van de kadernota is normaal gesproken een verlengde van het coalitieprogramma. Vanwege de verkiezingen in dit 2022 vindt de vertaling van het nieuwe coalitieprogramma zijn plek in de Programmabegroting 2023-2026.

Vaststelling en wijziging van de gemeentelijke begroting en rekening zijn uitgesloten voor het houden van een referendum op grond van artikel 2, lid e van de Referendumverordening gemeente Den Helder 2012.

Duurzaamheid

Doelen in het kader van duurzaamheid, energiebesparing en klimaatbestendigheid worden opgenomen in de Programmabegroting 2023-2026

Financiële consequenties

In het hoofdstuk Financiële ontwikkelingen per programma worden de financiële mutaties die leiden tot een aanpassing van het begrote saldo per programma weergegeven. We maken onderscheid in de volgende soorten wijzigingen:

1. Autonome ontwikkelingen
2. Autonome ontwikkeling, bovenmatig
3. Mutaties kleiner dan of gelijk aan € 10.000
4. Administratieve wijzigingen.

In verband met de in maart gehouden verkiezingen zijn in deze kadernota geen voorstellen voor nieuw beleid opgenomen.

Dit jaar wordt gelijktijdig met de behandeling van de Kadernota in de raad ook de Eerste tussenrapportage over 2022 ter besluitvorming voorgelegd. In vorige jaren was dit meestal op een later moment. Het voordeel van gelijktijdig aanbieden van beide documenten is dat de structurele financiële effecten van autonome ontwikkelingen uit de Eerste tussenrapportage in 2022 meegenomen kunnen worden in de Kadernota.

Alle effecten bij elkaar genomen ontstaat het volgende meerjarenperspectief:

Bedrag x € 1.000	2023	2024	2025	2026
Stand meerjarenbegroting 2022-2025	-368	510	1.326	1.326
Eerste tussenrapportage	-1.104	-1.106	-1.105	-1.103
Effect algemene uitkering	1.617	1.650	1.958	2.101
Mutaties ≤ € 10.000	-8	-8	-8	-8
Autonome ontwikkelingen, excl. algemene uitkering	-2.170	-1.123	-1.123	-1.125
Autonome ontwikkelingen bovenmatig	-482	-482	-482	-482
Saldo Kadernota 2023-2026	-2.515	-559	566	709

Deze kadernota is niet sluitend gemaakt voor alle vier de jaren, omdat deze beleidsarm is opgesteld. De verwachting op basis van de maartbrief is overigens dat de meicirculaire een positief effect zal hebben op het saldo over de vier jaren.

Uitvoering en planning

Na vaststelling van de kadernota wordt deze vertaald in de meerjarenbegroting 2023-2026. Deze moet voor 15 november door de raad worden vastgesteld.

Communicatie

Op 8 juni zal ten behoeve van raads- en commissieleden een technische toelichting op de kadernota worden gegeven. In de informatiefase kunnen vragen worden ingediend. Deze moeten uiterlijk op 1 juni 2022 om 9.00 uur ontvangen zijn. Beantwoording vindt plaats op uiterlijk 15 juni. Vervolgens vindt de meningsvormende fase plaats met een behandeling in een vergadering van de commissie Bestuur en Middelen op 20 juni 2022. Vaststelling door de raad op 4 juli 2022.

Den Helder, 24 mei 2022

Burgemeester en Wethouders van Den Helder,

burgemeester
J.A. (Jan) de Boer MSc.

A handwritten signature in blue ink, consisting of several overlapping loops and a long horizontal stroke extending to the right.

secretaris
R.M. (Robert) Reus

A handwritten signature in black ink, featuring a large, circular loop on the left side and a series of smaller, connected loops on the right side.

Raadsvergadering d.d.	
Besluit nummer	2022-022378
Onderwerp	Voorstel tot het vaststellen van de Kadernota 2023-2026

De raad van de gemeente Den Helder;

gelezen het raadsvoorstel van het college van burgemeester en wethouders van Den Helder van 24 mei 2022,

besluit:

1. De Kadernota 2023-2026 vast te stellen en als uitgangspunt te nemen voor de voorbereiding van Programmabegroting 2023-2026.

Aldus besloten in de raadsvergadering van